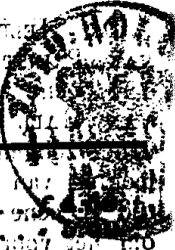

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. 1.00.
Voor elke regel meer. 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DINGSDAG 29 NOVEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:

JOH. NOMAN en ZONN, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden
Voor de overige steden des Rijk
Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN 'NOMAN' EN ZONN, te 's Gravenhage.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenlandsche
per jaar, met vooruitbetaling bij het tevens
abonnement f 60; Ned. Cour.

De Heer Mr. J. P. P. Baron VAN ZWAMMELT, voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, heeft gericht den navolgenden:

OPEN BRIEF

AAN

Mr. W. BOREEL VAN HOGELANDEN,
Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ens.

Hoogwielgeboren Heer!

Toen ik, voor eenigen tijd, de eer had aan UHWG. eenige bedenkingen te onderwerpen, welke mij tot een juiste en billijke beoordeeling mijner bedenkingen en vroeger betrekking omtrent de Katholieke kerk medegedeeld, heb ik tevens de hoop, dat het UHWG. mogelijk was, mededeeling te doen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Redenen, die ik eerbiedig, en waarvan ik de grondheid niet zal ontkennen, hebben UHWG. belet aan mijn verlangen te voldoen. Intusschen is, door de openbaarheid aan mijnen brief gegeven, het doel dat ik mij voorstelde bereikt. De Kamer heeft er kennis van gedragen en ofschoon één enkel lid gemeend heeft te mogen verklaren, geen geloof te hechten aan mijne verdediging, eene verklaring die mij, van elke andere zijde, diep zou hebben gegriefd, acht ik het voor schijfelijk, dat ik, op dit oogenblik, niet meer van opzettelijke verkrachting der waarheid word verdacht.

Intusschen is van verschillende zijden opgemerkt, dat er omtrent het punt door mij behandeld, iets duisters bleef bestaan. Men heeft getracht mijne verzekeringen en die van mijne voormalige ambtgenooten in overeenstemming te brengen met de beweringen in verschillende nota's van den Kardinaal ANTONELLI voorkomende. Volgens deze lezing zou ik mij vergist hebben in den aard der openingen, mij door den Pauselijken Intendant gedaan. De vorm der mededeelingen zoude niet als van Gouvernemen beschouwen. De Internuntius daarentegen, zoude mij niet gemeend hebben te voldoen aan hetgeen werd verwacht.

Ofschoon ik voorzeker dan niet had kunnen een uitlegging, die op mij geen ander verzuim of onhandigheid en onbekwaamheid zoude berusten, en het mij evenwel niet mogelijk daarin te berusten, en het de onderstelling, dat de beraadslagingen over het Hede Hoofdstuk der Staatsbegroting, dit punt anderszins ter sprake zullen brengen, acht ik mij verplicht te zijn als op mijne vroegere verklaringen terug te komen. Noch op officiële, noch op officieuze wijze zijn mijne bedenkingen zelfs niet de hoofdpunten der voordrachten of besluiten der Katholieke kerk medegedeeld. Het is mij steeds voorgekomen, dat de loyaliteit, ja ik durf zeggen de politieke eerlijkheid, reeds voor lang de openbaarmaking, althans van deze beide stukken, niet hebben gevorderd.

Ik slechts drie malen de eer had om den Internuntius te ontmoeten. De eerste maal, eene loutere pleging bij mijne optreding, levende, met betrekking tot de zaak der bisschoppelijke hiërarchie, niets anders dan hetgeen door mij in de zitting der Tweede Kamer van 18 April II. is medegedeeld. De laatste maal had plaats na het bekend worden der Pauselijke Allocutie. De tweede, in den loop der maand vanij voorgevallen, moest dienen, niet tot het doen van mededeelingen, maar tot het opgeven der redenen, die de verlangde mededeeling alsnog in den weg stonden. Ik vernam dat men te Rome, omtrent hetgeen, alsnog tot geen bepaald besluit was gekomen. Ofschoon, zoo als van zelf spreekt, de omtrent de Katholieke kerk het hoofdonderwerp van het gesprek met den Internuntius heeft uitgemaakt, heb ik echter stellig en plegtig verklaard, dat ik niet van de oprichting van den aartsbisdom van Utrecht, als de plaats waar het zoude worden gevestigd, evenmin van Haarlem, als zetel van den aartsbisdom, met een enkel woord is gerept.

Van mijne zijde is die gelegenheid aangegrepen, om met den meesten ernst op de noodzakelijkheid van de openbaarmaking der bedenkingen te dringen. De Pauselijke beschouwingen zijn medegedeeld, van den Internuntius mij ontvangen, behalve de begeleidende missives onder n. XII a en b, in de Staats-Courant van 27 April II. opgenomen.

Daar ik evenwel, in deze tijden van partijchap, niet mag vertrouwen door allen althans op mijn woord te worden geloofd, zoo acht ik mij verplicht hier tevens de bewijsstukken op te geven, welke het boven aangevoerde des noods zouden kunnen staven. De Kamer, komt deze brief ter hare kennis, zal dan hebben te beslissen, of zij wettelijk opheldering verlangt, dan of zij het met 's lands belang en waardigheid vereenigbaar acht, deze zaak opzettelijk in het duistere te laten.

Ik bezit, zoo als van zelf spreekt, geene afschriften van de stukken, waarop ik mij beroep; maar mijne herinneringen zijn levendig genoeg, om mij niet te doen vreezen, dat ik mij, in de opgave van hunnen inhoud, zoude vergissen.

Ik verwijs, in de eerste plaats, naar een brief van Z. M. gezant te Rome, ik meen in den loop der maand Februarij ontvangen, waarin mij gemeld werd, dat men zich te Rome zeer voldaan toonde over de goede tijdingen (les bonnes nouvelles) door den Internuntius overgebracht, waaruit bleek, dat de Nederlandsche Pauselijke Allocutie, met de voorgenomen organisatie vereenigde.

Mijn antwoord hield in: dat er voor dergelijke gunstige berichten geenerlei grond was, vermits geene openingen van welke aard ook, waren gedaan. Dit antwoord is minstens vier weken antevóór aan het bekend worden alhier der Pauselijke allocutie. Er kon op dat oogenblik, noch voor mij, nog voor een mijner ambtgenooten, eenig belang zijn, mededeelingen, indien zij gedaan waren, te ontkennen. Maar het blijkt daaruit zonneklaar, dat de stellige documenten, waarop zich de Kardinaal ANTONELLI beroept, reeds dezerzijds waren tegengesproken vóór dat er van Pauselijke allocutie of breve sprake was.

Het is mij steeds voorgekomen, dat de loyaliteit, ja ik durf zeggen de politieke eerlijkheid, reeds voor lang de openbaarmaking, althans van deze beide stukken, niet hebben gevorderd.

Ik heb mij in de tweede plaats op den brief van den Internuntius van 18 April II. betrekking, waarin de Pauselijke Allocutie wordt gesproken. Deze brief werd door mij, volgens de bestaande usantiën, aan het Departement van Katholieke Eeredienst medegedeeld. Het daarover uitgebragt advies, zoo wel als mijne eigene beschouwingen, gaven aanleiding tot een antwoord, waarbij den gezant werd aanbevolen niets te verzuimen, om het tot stand komen van zoodanig plan te verhinderen.

Ik heb mij in de derde plaats op den brief van den Internuntius van 27 April II. betrekking aangaande de wijze waarop die waren ontvangen.

Bij de beoordeeling van deze zaak, voor zoover ik daarin betrokken ben geweest, gebiedt, geloof ik, de billijkheid, twee punten niet uit het oog te verliezen, vooreerst, dat ik de portefeuille van Buitenlandsche Zaken niet heb aangenomen, dan na de uitdrukkelijke verzekering te hebben ontvangen, dat alle onderhandeling of overleg over de organisatie der Katholieke Kerk vóór mijne optreding ten einde zoude zijn gebracht, en ik dus in geen geval tot verdere deelneming aan die zaak, veel minder tot verantwoordelijkheid over hetgeen tot stand was gekomen, kon worden geroepen.

Ten andere, dat, wanneer ik desnietgestaande in mijne briefwisseling met Z. M. gezant te Rome gemeend heb wenken te moeten geven die mij, in betrekking tot deze zaak, plegtmatig voorkwamen, mij daarbij nooit heb kunnen voorstellen, dat ik verzuim en mora was, daar ik steeds heb blijven vertrouwen, op eene voorafgaande kennisgeving, en dat de meest geschikte gelegenheid zag om bedenkingen,

casu quo, te doen gelden. Nooit heb ik kunnen gelooven, dat men te Rome, zonder enige waarschuwing, het Hede Hoofdstuk der Staatsbegroting, in de zitting der Tweede Kamer, zoude hebben beslist. Ik durf niet beslissen in hoeverre ik de Pauselijke Allocutie, van hand heb, door een lid over vergadering over hetgeen gesproken is, dat ik niet opgewassen was tegen de Pauselijke Allocutie van het Hof van Rome. Maar dit weet ik, dat toen ik in die fine politiek een helder inzicht begon te krijgen, ik geen oogenblik geaarzeld heb, mijne medewerking te verleenen aan het besluit des Konings, waardoor de Nederlandsche vertegenwoordiger aan het Roomsche Hof tijdelijk werd teruggeroepen. Het kwam mij voor dat dit punt, het ontbreken eener voorloopige kennisgeving, moest worden vastgehouden en niet losgelaten alvorens daarvoor voldoening ware ontvangen.

Wanneer nu echter mijn opvoeler gemeend heeft, dat dit punt het allereerst te moeten laten vallen, en zal mij niet vermeten daarover een oordeel te vellen. Ik kan mij voorstellen, dat het spoedig herstel eener goede verstandhouding met het Hof van Rome, zoodanige toegeeflijkheid vorderde. Maar ik moet mij verzetten, en meen daartoe het recht te hebben, wanneer mijn goede naam aan de zucht tot beëindiging van het hangende geschil, wordt opgeofferd. Ik kan niet gelooven, dat men, om zich de gelegenheid te verschaffen, onze meest gepronze grieven tegen het Hof van Rome ter zijde te stellen, onverschillig laat bestaan omtrent hetgeen boven allen twijfel is verheven en mijne handelingen in 's lands naam, opzettelijk in het duistere laat.

Dit is, Hoogwielgeboren Heer, het doel van dezen brief. Ik ben, ik erken 't, najverig op de eer van eenen naam, die niet zonder lof in de geschiedrollen van het Vaderland staat aangeeteekend en die ik in mijn persoon, hoe weinig beduidend ook, niet mag laten bevelken.

Ontvang, Hwg. Heer, de verzekering mijner hoogachtbare hoogachting,
Almen, 24 November 1858.

J. P. P. Baron VAN ZWAMMELT.
In de afzending van dit stuk is medegedeeld, dat de Pauselijke Allocutie, met de voorgenomen organisatie vereenigde, in de zitting der Tweede Kamer, op 19 Nov. jl. door den heer GROEN VAN PRINSTERER zeide:

„In dit voorstel ligt de kiem van ontwerpen, waardoor nog in andere opzichten de finantiële en vooral de politieke toestand zou worden bedreigd.

„De finantiële. Zij die aan de discussie over de verandering van belastingen in 1852, hebben deelgenomen, zullen niet hebben vergeten wat aan het einde van de zeer merkwaardige discussie over de rechtebelasting, door den voormaligen Minister van Buitenlandsche Zaken verklaard werd, dat de gelijke belastingen geen kans op verandering hadden. Het is nu, in de zitting der Tweede Kamer, dat de invoering van dergelijke verandering mogelijk zou zijn. Daardoor, en het is reeds opgemerkt, gaat er een nieuw licht op over het voorstel. Men wil afschaffen het geslagt, men wijst reeds op het gemiddelde, men wil wellicht spoedig wijzen op andere belastingen. In waarom niet? Eigenlijk is het hier *qui perd qui gagne*. Naar mate meer belastingen afgeschaffd zijn, zal het lichter vallen bij eene buitengewone crisis die belastingen onder de gewone Staatsinkomsten te brengen, tegen wier invoering reeds de vorige Kamer zich met nadruk gekant heeft.

Zoo die opmerking juist is, treft men eene belangrijke homogeniteit aan tusschen de wenschen der anti-revolutionnaire partij en de bedoelingen der Voorstellers. In Augustus 1849 schreef De O. G. HELDRING in het orgaan der partij (*de Vereeniging*) de volgende woorden: „De geheele natie ziet met de grootste belangstelling toe op de belasting, waarop door beëindiging eener verandering van belasting zal plaats grijpen, waarop alle belastingen overgebragt zullen worden op een enkel geslagt van belastingen. De geheele natie verwacht, dat de Staat, die nu al brengt het de Staat, dat de vrijheid van handel, de voordeel. Wij begrijpen het, dat de vrijheid van handel, de

„Onbeperktheid der nijverheid in het groote, der natie een middel tot nieuwe bronnen van bestaan zal geven. Wij zien daarom dien dag, waarop deze dingen... MET D-... GEMOET.

„Wat noemen wij zaken... waarvoor reeds zoo... gesproken is, en die altijd tot de toekomst... verschijnt?...”

DS. HELDERING vergat in 1849, Mr. VAN PRINSTERER in November 1853, dat in 1844 eene wet op Onkosten... VAN HALL is uitgeschreven, als dwangmiddel om op eene zoogenoemde vrijwillige wijze de natie tot eene leening van aanzienlijk bedrag te dwingen. Sedert dien tijd is eene inkomstentaks in discredit gekoesterd en om het voorstel inopvallend te maken, wordt dat schrikbeeld opgehangen. Het doel heiligt de middelen.

Maar de Heer GROEN vervolgt aldus:

„De politieke kwestie. Het is hier, gelijk men te recht heeft opgemerkt, eene politieke demonstratie. Wil men het Ministerie overwerpen? Wel neen: om verstandige redenen niet: vooreerst omdat men op dit oogenblik daartoe geen de minste kans ziet. Het is niet de bedoeling van de voorstellen... van zorg voor de belangen van het volk, inzonderheid van diep bij afnemendheid belangwekkenden, nimmer burgerstand. Dan is wederom de dag der verkiezingen daar, en dan heeft de zaak haar natuurlijken loop.”

Ofschoon wij de overtuiging hebben, dat het niet ligt in de bedoeling van de voorstellen, gevoelen wij toch, dat het voorstel den politieken toestand bedreigt, zóó het Ministerie en de Kamer zich daarmee niet oeffenen.

De heer GROEN weet zeer goed, dat de Natie bij de laatste verkiezingen is gemystificeerd en men haar godsdienstig gevoel opwekte tot bevordering van eene politieke demonstratie. De Natie is meer en meer overtuigd, dat haar petitionneel slechts heeft moeten dienen, om de eerbied op het eigenbelang van enkele te bevorderen. Wij kennen onze Natie te veel gezond verstand toe, om niet te begrijpen, dat zulke manifestaties, als in het voorjaar van 1853 zijn gedaan, geen doel meer trekken zullen. Het grootste deel der Protestanten is nu op de anti-revolutionaire partij zeer gebonden en duizenden der petitionarissen schamen zich over die daad, waarmede zij bedrogen zijn uitgekomen. Wel is het voorstel uitwendig geschikt, om de missien der April-beweging, waar ze nu bestaan als met een spons weg te ruimen, om het vertrouwen der mannen van de beweging op de bijzondere ginst der kiezers te schokken, om de conscientien dergenen, die een voorwaan van den dag... schadden. Daarom moest het voorstel niet een waas worden overtoegen, die het voor de oogen der Natie in zijne heilzame strekking onkenbaar maakt. De Natie zal zich niet andermaal laten misleiden. Men heeft haar nu aan een petitionneel gewend, en zij zal thans, gelijk reeds blijkt uit een tal van adressen, vrijwillig en uit eigen beweging, daar het hier hare waarachtige belangen geldt, krachtige stemmen tot ondersteuning van het voorstel doen hooren.

„Ik heb bezwaar, na met deskundigen gesproken te hebben, tegen de berekening van 10 cents per Nederlandsch pond. Tien centen! Het cijferschrift heeft boven het letterschrift dit voorrecht, dat men in cijfers alles met nitnemende accuratesse constateert. Evenwel, indien het nu eens was, in plaats van 10 cents, 9 cents, of 8, of 7, of 6, of 5, gelijk sommigen beweren, of zelfs 4, dan niet dan het zeggende, dat met het ter neer schrijven ook van cijfers de zaak niet altijd afgedaan is.”

Iedereen kan en de heer GROEN maakt het system, dat de accijns van het gealigt wordig... naar den hoogsten marktprijs van het slagvee... bedragen... de oogen en het collectief zeggende... pct. Voor de beenderen en het rivaal kan de accijns niet worden genecevreend; zoodat op het vleesch alleen de accijns moet worden verhaald. Als nu het ned. pond voor 60 cent wordt verkocht, zóó daaronder geen 10 cents accijns begrepen zijn? Wij zullen later aantoonen, dat de ambtenaar der belastingen, die de Nederlander heeft gemaadpzeed, van zijn vak niets afweet, of een anti-revolutionaire vreeschatter is.

„Hooren wij nu den Heer VAN BUNNEN.”

Buitenland.

ENGLAND.
Het parlement is naer tot den 9 Januarij verdaagd. — Men heeft berichten uit Britsch-Indie, die bepaaldelijk eenen nieuwen oostrog tegen de Birmanen doen voorzien. Deze berichten melden, dat in Britsch-Indie eene heilige spanning bij de Mahomedanen zijnde is, ten gevolge van de gebeurtenissen in Turkije.

FRANKRIJK.

Men heeft te Parijs berichten van de Generaal Barague d'Hilliers den 15 Konstantinopel is aangekomen. — Sinds eenigen tijd is er gesproken van de opzetting van nieuwe bataljons; het decreet des kege met thans het licht er allen bij de bestaande 10 bataljons nog even zoo ver gevoegd worden; doch elk bataljon van 8 op 10 compagnien worden gebragt. Het Fransche leger zal dus 200 compagnien van dat wapen tellen. De manschap daartoe zal van het geheel der infanterie worden genomen, zonder het getal te vermeederen.

BELGIE.

De Afgevaardigden zetten de beraadslagingen over de wets-voordragt oopens de levensmiddelen nog steeds voort. De minister van finantien heeft bij die gelegenheid volgehouden, dat de genomen maatregelen tot vrijen in- en uitvoer van granen noodig en wettig waren, daar de prijs der granen zich thans minder naar eigen behoeften, dan wel naar dien op vreemde markten regeert. Voorts bleek uit zijne rede, dat België gemiddeld sjaars 2 miljoen mud graan boven zijne eigene teelt behoeft.

TURKIE.

De berichten van het krijgstoneel in Europa blijven even onzeker als verward. Daarentegen heeft men over Konstantinopel tijdingen wegens de gebeurtenissen in Azië, die van stelliger aard zijn: Het fort St. Nicolaas, dat bij den aanvang der vijandelijkheden door de Turken is ingenomen, is tot vijf malen toe door de Russen aangeast, doch telkens zijn die aanvallen afgeslagen. Een Russisch stoomschip, dat hulp troepen aanbragt is aan lagerwal geslagen en de Turken deden daarop eenen uitval, waardoor een groot gedeelte der hulp troepen in hunne handen is geraakt. Wat verder de Oostersche zaak betreft, in Engeland wordt weersproken, dat er eenige moeijelijkheid deswege tusschen dat land en Frankrijk zou zijn ontstaan, en dat daaraan de reis van den graaf Walewski naar Fontainebleau moet worden toegeschreven. Geachte bladen houden vol, dat de meeste eenstemmigheid tusschen de regering der beide landen bestaat, doch dat de verder te nemen maatregelen veel van den loop der gebeurtenissen zullen afhangen.

Uit Konstantinopel verneemt men, dat de Oostenrijksche en Pruisische gezanten, de heeren von Brock en von Wildenbruck, door hunne regeringen zijn teruggeroepen en waarschijnlijk spoedig zullen worden

De geruchten wegens eene wapenschorsing hebben geheel opgehouden en men verwacht meer dan ooit eenen aanval van Kalefat, waarvan den uitslag op den verderen loop der zaken van veel belang kan zijn.

Den 17 bevonden zich de verbonden vloeten nog in den Bosphorus, zonder eenige toerusting te maken, ten einde in de Zwarte Zee in te loopen.

— Uit Alexandrië wordt van den 8 gemeld, dat op nieuw eens niet onaanzienlijke hulpmagt (men spreekt van 10,000 man) naar Konstantinopel is ingescheept.

Men houdt het er voor, dat, indien bewegingen in de Zwarte Zee mogten plaats hebben, de Egyptische vloot het eerst derwaarts zal worden gezonden; men wil, dat zij reeds eenige verkenningen daartoe gedaan heeft.

VEREENIGDE STATEN.

Bij de verkiezingen in den staat New-York heeft de democratische partij de nederlaag geleden; de vrienden van de regering zijn daardoor zeer uit het veld geslagen. Waarschijnlijk zullen echter in andere staten de democraten in toegenomen getale worden. De Ver. Staten behouden nu de aanhechting van de Sandwich-eilanden aan hunne magtige republiek te willen bevorderen. De vertegenwoordigers van Engeland en Frankrijk hebben daartegen evenwel bepaaldelijk geprotesteerd.

De boodschap, tot opening van het Congres, zal, naar men zegt, veel korter dan gewoonlijk zijn.

Men schat de uitgaven voor de onderneming naar Japan op 1,246,767 dollars.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

AVONDZITTING VAN ZATURDAG, 26 NOVEMBER.
De beraadslagingen over Hoofdstuk IV (Justitie) der Staatsbegroting voor 1854 worden voortgezet. De 1ste en 4de afdeling geven geen aanleiding tot discussie. Vde afdeling. Kosten van algemeene of Rijks-politie. De heer REINHOLD vraagt, of het ook in de bedoeling van den Minister is, van de ambtenaren der wijk-politie gebruik te maken in de provincie Groninger, hetgeen hij vraagt,

omdat de proc. gen. in Groningen, of een zijner ondergeschikten, informatie zou hebben doch niet naar hetgeen zou hebben plaats gehad bij het teekenen van zekere petitien.

De heer VAN LANDEN — naar aanleiding van een bij de Kamer ingebrachte advie van den predikant te Ossendrecht (Holl. grenzen); die betragende, dat ingezetenen aldaar zich jaarlijks naar de bevevaart te Beerendrecht (Belgie) begeven, doch niet als particuliere personen, maar als processie, — vraagt de heer, of dit is eene kerkelijke plegtigheid of den openbaren weg? Zoo ja, of dan Ossendrecht valt in de termen, om daarop aanspraak te hebben, en zoo niet of dan het misbruik niet moet worden te keer gegaan.

De heer OOSTING verklaart zich in het algemeen tegen de Rijks-politie. De min. wil daar, waar te veel misdrijven gepleegd worden of de rust niet genoeg gehandhaafd wordt, mannen zenden, om informatie te nemen. Maar om met grond te kunnen oordeelen, is er kennis van personen en localiteit noodig, ambulante personen zijn daarmede niet genoeg bekend. Spr. zou zich dus tegen de bepaling moeten verklaren. De min. heeft echter dezen morgen aan het slot zijner rede verklaard, dat hij de goed- of afkeuring van het art. tot die zaak betrekkelijk, als een votum van vertrouwen of wantrouwen zou beschouwen. In eene zaak van zoo ondergeschikt belang, wil hij den min. dus geen votum van wantrouwen geven. Hij zal de zaak dus beschouwen als eene probéening, maar wil niet geacht worden den maatregel in beginsel goed te keuren.

Z. Exc. de MIN. VAN JUSTITIE antwoordt den heer REINHOLD, dat, indien in Groningen op een bepaald punt inderdaad de misdrijven mogten toenemen, ook derwaarts ambtenaren zouden worden afgezonden. — Met zij echter verre, dat de min. dit geijk wil stellen met hetgeen men noemt hooze politie. Ontrent de bedoelde petitie was men geïnformeerd, dat sommige ondertekenaars daarbij waren misleid. Daarnaar zijn informatie genomen. Aan den heer VAN LANDEN antwoordt de min., dat op de ontvangen berichten gezorgd was dat de bedoelde bevevaarten niet hadden het karakter van processie. Zóó ver Z. Exc. bekend is, is dit gelukt. — Aan den heer OOSTING zegt de min., dat de inspecteurs niet zoo zeer in last hebben met individuen in aankomst te keuren, als wel met de autoriteiten, om aan deze de middelen aan de hand te geven, ten einde tot een beeter toestand te geraken.

De heer HUGENHOLTZ vraagt, of de Min. goedkeurt, dat autoriteiten misbruik maken van hun gezag. Het is Spr. bekend, dat het ambtenaren, gewoos, zijn, die de ambtenaren hebben, die de min. wil, dat de min. den geest der Regering op de verkiezingen verken, dit voor hen de na-deeligste gevolgen zou hebben.

De MIN. antwoordt hierop, dat van wege de Regering niets is gedaan, wat daartoe aanleiding zou hebben kunnen geven. De Regering heeft verlangd, dat de meest mogelijke vrijheid bij de verkiezingen zou plaats hebben.

De heer v. HOEVELL doet opmerken, dat de heer HUGENHOLTZ de Regering niet beschuldigd heeft. Hij gewaande alle de autoriteiten, die de min. wil, dat de min. den wil der Regering hebben gehandeld.

Het is dus ontrent deze dat een onderzoek noodig is. De Minister antwoordt, dat alken een onderzoek kan geschieden; voor zooveel betreft de Regering. Overigens is een ambtenaar tevens burger. Als een Burgemeester als burger eenigen invloed uitoefent kan het dat niet worden belet, mits de impulsie niet van de Regering geschiedt. Komt er eene aanklagt tegen den ambtenaar, dan zal daaraan gevolg worden gegeven.

De heer OOSTING heeft de gedane beschuldiging met bevreemding gehoord, omdat dergelijke daad ook te vreemde was aan de vorige Regering. Het is petsonlijk te zelden gebeurd. Spr. heeft geen reden het te beoordeelen, te beschuldigen, omdat de laatste verkiezingen zijn geweest de uitspraak der kiezers, zonder eenige impulsie der hogere autoriteit.

De heer THORBECKE vraagt den Minister een ander antwoord verzoekt, namelijk het verlangen der feiten te preciezeren, vermits hij anders niet met kennis van zaken kon oordeelen. Het gevegen antwoord is niet aannemelijk. Immers te veronderstelt de burger niet van den ambtenaar af te scheiden het is dezelfde persoon, die in zijne laatste hoedanigheid het van zijn invloed misbruik kan maken. Dit heeft ook de vorige Regering, op het oog gehad. Sommige burgemeesters namen deel aan kiezers-vereeningingen. De Regering verlangde, dat dit niet zou gebeuren. De burgemeester wil niet als zoodaartig, maar voor velen kon het een schijn hebben, dat de Regering daarop invloed uitoefende. De min. wil zij niet; zij verlangde op de verkiezingen ten eenemake onzijdig te blijven, en van daaf de aanschrijving om aan de kiezers-vereeningingen geen deel te nemen.

De heer OOSTING meent, dat het door den laatste Spr. aangevoerde juist, maar niet volledig is; de maatregel was uitsluitend; hij gold niet alle burgemeesters.

De heer THORBECKE moet dit tegen spreken. De maatregel was algemeen. De waarschuwing is geschied, zonder onderscheid, zonder aanzien des persoons of van politieke geloofsbelydenis.

De heer GROEN betreurt, dat die zaak ter sprake is gekomen, omdat het een teeder onderwerp is, dat tot allerlei recriminatie aanleiding geeft. De misdrijven, waarvan hier sprake is, zijn moeijelijk te bewijzen; het zijn de lasten der rechtstreeksche verkiezingen; wil men de voordelen, men moet ook de nadelen aannemen.

De heer HUGENHOLTZ komt op zijne rede terug. Hij wil niet specificeren, om geen personen te noemen, ten einde eene ondergeschikte maastie op te pieren. Het is bekend, dat de Minister van Binnenl. Zaken, eene circulaire aan de commissarissen des Konings over de verkiezingen heeft geschreven. Het is bekend, dat twee hoge ambtenaren

huane, ondergeschikten met hetzelfde eide tot zich geroepen hebben. Spr. heeft de Regering alleen in de gelegenheid willen stellen, zich, omtrent hetgeen bekend is, te verantwoorden.

De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN gelooft niet aan de Vergadering te moeten mededeelen hetgeen hij als Minister vermeend heeft aan de Commissarissen des Konings te moeten schrijven. Hij moet echter verklaren, dat volstrekt de wensch niet is te kennen gegeven; om invloed op de verkiezingen uit te oefenen; dat zelfs bepaald uitgedrukt is, dat het de volle overtuiging der Regering is, dat daarop geen invloed moet worden uitgeoefend.

De algem. beraadsl. over de afdeelen wordt gesloten. — Art. 17. Bureau-kosten der procureurs-generaals bij de prov. Regerechthoven, als belast met de Rijks-politie in de provincien f. 2500, wordt, na korte discussie tusschen den heer Godefroi en den minister van Justitie, met 47 tegen 10 stemmen aangenomen. — Tegen de heeren: Hugenholtz, de Lom de Berg, de Poorter, Storm, van Wintershoven, van Akerlaken, Reinders, van Hoëvell, van Eck en Heingst.

Art. 18. Tractement en abonnement voor bureauskosten van commissarissen en inspecteurs van algemeen of Rijks-politie f. 700. — mede na eenige discussie tusschen den heer de Men en den Minister, met 34 tegen 23 stemmen goedgekeurd. — Tegen de heeren: Zylker, Jaspers, Beens, Hugenholtz, de Lom de Berg, de Poorter, Storm, van Wintershoven, Bets, de Man, Slicher, Thorbecke, van Westershoff, Medessen, Godefroi, van Akerlaken, van der Veen, Taats, ten Cate, Reinders, van Hoëvell, van Eck en Heingst.

Art. 21. Geheime correspondentie-gelden, ten dienste der politie in het algemeen f. 10,000. — De heer de Man stelt als amendement voor, dit art. op f. 7000 te brengen. — Na eenige discussie verworpen met 35 tegen 22 stemmen. — Voor de heeren: Zylker, Jaspers, Beens, Hugenholtz, de Lom de Berg, de Poorter, Storm, van Wintershoven, Bets, de Man, Slicher, Thorbecke, Westershoff, Medessen, van der Heuvel, van Akerlaken, van der Veen, ten Cate, Reinders, van Hoëvell, van Eck en Heingst.

VII. AFDELING. Geboren: De heer Wijtgens, heeft een overzigt gegeven aan het getrouwe van het cellulaire stelsel, de nadeelen daartoe ontstaande. Hij gaf der Regering, wel in bedenking, met de meeste omzigtigheid te werk te gaan.

De heer R. RAPPAARD vestigt de aandacht der Regering op een beter lokaal voor den Hoogen Raad, als het hoogste regterlijke collegie.

De heer V. D. BRUGGEN vereenigt zich met den heer WITGENS. Hij noemt het cellulaire stelsel het denkbeeld, om den mensch als machine zedelijk te verbeteren. Tot die verbetering is slechts één middel: het Evangelie: elk ander, daartoe in plaats te stellen, is eene misrekening. — Spr. dringt verder bij de Regering aan op het geven van werk, godsdienstoefening en godsdienstige leering, ook in de kleine gevangenissen.

De Minister geeft de verzekering, dat omtrent de toepassing van het cellulaire stelsel met de meeste omzigtigheid wordt te werk gegaan — omtrent een lokaal voor den H. Raad, deelt de Minister mede, dat men deswege ten minste één stap, is gevorderd, dat namelijk de plaats is aangewezen, waar het nieuwe lokaal zal worden gevestigd. Hij hoop, dat die stap door meerdere zal worden gevolgd. — Aan den heer V. D. BRUGGEN geeft hij de verzekering, dat zoo veel mogelijk aan zijn verlangen zal voldaan worden.

De artikelen geven geen aanleiding tot discussie. — Het hoofdstuk wordt in hoofdlijke omvang gebracht en aangenomen met 50 tegen 8 stemmen. — Tegen de heeren: Hugenholtz, de Lom de Berg, de Poorter, Storm, v. Wintershoven, v. Akerlaken, v. Hoëvell en v. Eck.

Na het uitbrengen van eenige rapporten door de commissie van petitiën, bij monde der heeren Boeije, v. d. Veen en Donker, is de zitting gesloten tot aanst. Dinsdag, 28 middags ten 12 ure, als wanneer aan de orde is gesteld de beraadslaging over Hoofdstuk V (Binnenl. Zaken) der staatsbegroting voor 1854.

Gravenhage, 28 November.

Z. M. heeft goedgevonden te bevorderen tot kommandeur der orde van den Ned. Leeuw jhr. mr. D. F. Govers van Elderegeest, voorzitter der commissie van beheer en toezigt over de droogmaking van het Haarlemmermeer, en te benoemen tot ridder van die orde de inspecteurs van den Waterstaat J. A. Beijerinck en J. Kooke. — en zulks ten einde ook te wijzen te geven van de Koning tevens mede, wegens het uitstekende en brengen der grootsche afwatering, aan de zorgzaam genoemde commissie en van de onder haar toezicht werkende ingenieurs toevertrouwd.

Z. M. heeft aan mr. G. A. Fokker, op zijn daartoe gedaan verzoek, verleend eervol ontslag als kantonregter te Middelburg.

Z. M. heeft aan mr. F. H. van der Kop, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslagen als notaris te Vlieland, provincie Noordholland.

Z. M. heeft benoemd tot commissaris van politie en waterhouw te Hellevootsluis, E. C. Boonstajer.

Z. M. heeft goedgevonden: aan Mr. O. I. G. F. Abernethy en W. Hülshof, op verzoek, eervol ontslag te verlenen als kapiteins bij de dienstdoende schiffertij te Amsterdam; en bij deelve te benoemen tot kapitein Q. W. van Hoorn, van de 1ste luit.; tot 1ste luit. Mr. B. J. Ploos van Amstel; B. D. W. Floogland; J. van Sonderen, Brans; L. M. Beels; A. L. Kuyper, van Harpen en J. J. Boekering, 2de luit.; tot 2de luit. E. Slaghek, J. Corver, Mr. H. L. M. Luden, D. Cortes, J. de Jong Schouwburg, A. W. C. Roell en A. Baling, thans schutters.

Z. M. heeft goedgevonden te benoemen, bij het wapen der infanterie; tot 1ste luit. (naar onderdom van rang), bij het reg. gren. en jage, den 2den luit. P. A. J. Veerman, van het corps bij het 1ste reg.; de 2de luit. F. G. R. I. Charlier, van het 2de reg.; en W. J. G. H. Keestly, van het koloniaal wett. depot; bij het 3de reg.; de 2de luit. E. J. G. W. Ieers, van het 7de reg.; F. C. Kruijt, van het kol. wett. depot, en B. J. V. Vink, van het 4de reg.; bij het 4de reg. den 2den luit. J. A. Timmerman, van het corps; bij het 5de reg. den 2den luit. H. G. Meijma, van het corps; bij het 6de reg. den 2den luit. A. J. Kraft, van het corps; bij het 7de reg. den 2den luit. C. Jongelijn, van het corps.

* De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich heden bezig gehouden met het onderzoek der ontwerpen van wet: 1°) betrekkelijk het herstel van het muntwezen in Nederl. Indië, 2°) tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen in de gemeente Rucphen; en 3°) tot goedkeuring van provinciale belastingen.

* Ten gevolge van de rijzing der graanprijzen is de zetting van het roggebrood verhoogd met een halve cent, en alzoo bepaald op 17½ cents het Nederl. pond. Doch aangezien uit de spaarkaas, ter voorziening in buitengewone situaties van het brood, worden goedgegeven de verhoogde zettingen, blijft de prijs van het roggebrood 15 cents het Nederl. pond.

* In de residentie is aangekomen en aan het hôtel Paulez afgestapt, de beroemde pianiste Mevr. C. Schumann-Wick.

Het onderstaande adres is uit Sneek aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal verzonden: Geven met vrijmoedigheid te kennen, de ondergeteekenden, kiesgerechtigde ingezetenen der stad Sneek, dat zij aanvankelijk geheel geen plan hadden om zich ter zake het voorstel des Heeren de Man c. s., betrekkelijk de afschaffing van het tonnegeld enz., tot u te wenden.

1°. Omdat zij van oordeel waren dat een dergelijk voorstel in deze dagen, geene adhaesie behoeft; immers, de klagte over accijnzen, en niet het minste over die op het geslagt, is zoo algemeen, zoo nationaal, dat de ondergeteekenden van oordeel waren, dat de nietaankenniging van een dergelijk voorstel door eene volksvertegenwoordiging, welke dan ook, onder de onmogelijkheden moest gerekend worden.

2°. Omdat deze dagen een adres door meer dan 230 kiesgerechtigden uit deze stad aan Z. M. den Koning is gezonden, met verzoek tot afschaffing van alle accijnzen op de eerste levensbehoefden, onder welk getal de ondergeteekenden insgelijks behooren.

Nu evenwel, men heeft hooren beweren dat dit voorstel en de voorstellers niet nationaal zouden zijn, nu meenen de ondergeteekenden niet te mogen zwijgen. Zij verklaren dan bij deze, dat de wensch tot afschaffing en van het tonnegeld, en van den accijns op het geslagt enz., wel degelijk door hen beschouwd wordt te zijn nationaal. Zij meenen, zich de moeite te kunnen besparen, dit adres aan een grooter aantal hunner medestadgenooten ter teekening aan te bieden; omdat het van zelve spreekt dat die kiezers, welke verzoeken tot afschaffing van alle accijnzen op de eerste levensbehoefden, ten minste behooren gerekend te worden onder hen, die dit zeer gaarne zagen, ook voor zoo verre betreft het accijns op het geslagt.

Weshalve zij u dringend verzoeken, het zooveel mogelijk te nemen, om het voorstel des Heeren de Man c. s., tot afschaffing van den accijns op het geslagt en der tonnegelden enz., aan te nemen, ook al mochten de voorstellers beschouwd worden te volgen eene rigting welke niet is die der Regering; aangezien de ondergeteekenden, zij gevan dat met eerbied, maar tevens met gepaste vrijmoedigheid te kennen, van oordeel zijn, dat de nationale Nederlandsche magen behoefte hebben aan krachtige spijzen dan hun thans ten deele vallen.

Weshalve zij u dringend verzoeken, het zooveel mogelijk te nemen, om het voorstel des Heeren de Man c. s., weshalve voorzied verzoek dringent herhaald wordt, om namelijk voorzied verzoek, zoo als het is ingevonden, aan te nemen. Hetwelk doende enz.

In vele Gemeenten van Noord-Brabant circuleert het onderstaande adres, dat, onder de notabele en kiesgerechtigde ingezetenen, met gaarste ondertekend wordt:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Geven eerbiedig te kennen de ondergeteekenden ingezetenen der Gemeente Drunen.

Dat zij met de meest mogelijke belangstelling kennis genomen hebbende van het Voorstel der 9 Leden Uwer Vergadering, strekkende tot afschaffing van het tonnegeld en den accijns op het geslagt enz., zich gedrongen gevoelen zulks voor U, Mijne Heeren te doen uitkopen.

Ofschoon het platteland minder doot de afschaffing van deze belasting zal gebaat worden, niet alles, uit welke oeffening ook besloot, voor de afschaffing der belastingen op de eerste en noodwendigste voedingsmiddelen in het algemeen te zeer en te veel is bang naar de verwezenlijking daarvan rekensalend uitgezien, dan dat elke schrede daartoe gedaan, niet onze on-dubbelzinnigste deelneming en goedkeuring soude te beurt vallen. Te meer wanneer, zoo als uit de uitgewerkte Memorie van Toelichting duidelijk aantoon, den Finantiën toestand des Lands zoo gunstig is, dat geene andere belasting behoeft in de plaats gesteld te worden en bovendien de wet van 28 April 1852 op zich zelve slechts als een halve maatregel kan beschouwd worden die, door het onderhavige voorstel tot een geheel gemaakt, gelijklijk over het geheele Vaderland de nadeelen en veelvuldige bezwaren zal wegnemen, waarvan den accijns op het geslagt wellicht meer dan elke andere belasting, in zoo ruime mate onderhevig is.

En, Mijne Heeren! nemen wij daarbij in aanmerking den drang van het oogenblik; vestigen wij er het oog op hoe van alle zijden naar middelen wordt omgezien om het harde lot van den behoeftigen natuurgentoot te verzachten en, zoo mogelijk, grooter onheilen te voorkomen; zien wij de mindere burgerklasse wegwijnen en onder den zwaren last, die vooral zij te torschen heeft, dreigen te bezwijken, dan kunnen wij niet anders dan met diten ernst en op aandringen dat ook van Rijkswege iets gedaan worde ter opbeuring en bemoediging van een volk, dat wel is waar, steeds blijven van volharding, kalme en moed heeft aan den dag gelegd, doch thans meer dan immer opbeuring en bemoediging behoeft.

Het is daarom dan ook Mijne Heeren, dat wij vertrouwelijk Uwe vergadering naderen, om U, in naam der menschheid en van het welbegrepen belang des Vaderlands te komen afsmeeken om toch het bovenbedoelde voorstel, met Uw goedgevond. Votum te bekrachtigen.

W. de Waard.

Men verneemt dat in Zuid-Beyeland een adres circuleert houdende verzoek aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, tot afschaffing van den accijns op het geslagt.

Ook te Groningen circuleert een adres aan de Tweede Kamer houdende adhaesie van het voorstel van regen leden, welk adres reeds zeer vele ondertekeningen, uit den gezeten stand, telt.

Men meldt, dat door het stedelijk bestuur van Arnhem bij Z. M. een verzoek is gedaan, om aldaar in het volgende jaar eene tentoonstelling te mogen houden van voorbringselen uit de Rijks kolonien en bezittingen in Oost-Indie, van welke thans te Batavia eene tentoonstelling wordt gehouden.

De raad van de gemeente Leeuwarderadeel, prov. Friesland, heeft besloten eene som van f. 6000, bij wege van inkomsten-belasting te heffen, tot dekking van het te kort, ontstaan door de afschaffing van sommige plaatselijke belastingen, alsmede door aanmerkelijke uitgaven aan kustwegen. De werkzaamheden tot dekking van die inkomsten-belasting zijn reeds aangevangen.

Men verneemt uit Maastricht, dat het getal vuurmonden voor de verdediging der vesting vereischt, door het Departement van Oorlog op 160 stukken is bepaald; en dat dien ten gevolge bevel is gegeven, om al het meerder materieel der artillerie, aldaar aanwezig, nog voor den winter per scheeps-gelegenheid naar Delft te doen overvoeren, waarmede reeds een aanvang is gemaakt.

In het begin der volgende maand zal aan het gouv. vernements-gewoone te Assen, auidits personeel, worden aanbested, de aanleg van de telegraaf-lijn van Zwolle over Meppel en Assen, naar Groningen, te perceel (Overijssel) lang 23,000 ellen; 2e perceel (Groningen) 60,000 ellen; 3e perceel (Groningen) 13,000 ellen. Het werk moet binnen 5 maanden tijd gemaakt zijn.

Op den 24 dezer had te Kampen in de hof der zalen van het stedelijk Gymnasium de eerste vergadering plaats van de onlangs aldaar doorgerigte vereeniging tot bevordering van wetenschappelijk verkeer onder de

meer beschaafde ingezetenen, maar vooral, om den arbeid in de gelegenheid te stellen, eenige wetenschappelijke kennis op te doen. De voorzitter schetste op een gepaste wijze bij zijne openingsrede het nut van de kennis der scheikunde en natuurkunde voor handel en nijverheid.

Dezer dagen is te Rotterdam eene vrouw aangehouden wonende in de Bankstraat, die een waarschijnlijk valsch 25 cts. stuk had uitgegeven, terwijl bij haar nog twee 10 cts. stukken werden gevonden, die mede vermoedelijk valsch zijn. De vrouw geeft echter voor, dat deze stukken, die van eene bijzondere glanzrijke kleur slecht geacheveerd en waarschijnlijk van eene compositie gegoten zijn echt waren en door aanraking met kwik die bijzondere kleur zouden hebben aangenomen.

Zaterdag jl. hield de Koninkl. Nederl. Yachtclub in het verenigings-gebouw te Rotterdam eene vergadering onder voorzitterschap van den vice-president, den heer P. H. Tromp die aan de vergadering mededeelde, dat sedert 1 Julij 11 leerlingen van het roeicorps bij onderscheidende reedrijen, zoowel te Rotterdam als elders waren geplaatst; dat voorts de lessen in de gymnastie waren gestaakt en de leerlingen met scheepswerk bezig werden gehouden.

Ook omtrent het roeicorps te Dordrecht deelde de vice-president volkloende berichten mede, terwijl hij eenige bijzonderheden nopens den laatsten wedstrijd mededeelde.

Nog deelde de vice-president mede, dat, de op 1 Dec. en 5 Jan. s. s. bepaalde bals, op andere dagen zullen plaats hebben.

Ten slotte ging de vergadering over tot het benoemen eener commissie tot opneming der rekening.

Op 23 Nov. werd te Heerde eene boeren plaats, de Schutterij genaamd, en gelegen aan den veldkant, publiek verkocht voor de aanzienlijke som van f 17,000. Ditzelfde erf is juist voor 10 jaren door den laatsten eigenaar gekocht voor de som van slechts f 5000.

Ingezonden Stukken.

Het voorstel der negen Leden.

Men bemerkt eene sandoenlijke overeenstemming in den toon en de wijze, waarop de ministeriële bladen het voorstel der negen leden bestrijden.

De *Amsterdamsche Courant* zegt: «Men maakt thans geen deel van het bestuur meer uit. De oude vlag wordt weder opgestoken: vermindering van belastingen was de vlag waaronder men zich voor 1848 heeft geschaard; en «wordt ook in 1853 gebezigd.»

De *Gravenhagische Nieuwsbode* laat in het n^o. van 13 Nov. schrijven: «Het is eene poging om zich de verloren volksgunst te herwinnen; maar eene poging die te loomp is om niet elken in het oog te vallen.»

Ook de *Niederlander* vraagt in het n^o. van 15 Nov.: «Is het een middel voor de vrijzinnige partij om de populariteit, die zij in het bewind zijnde verloor, te herwinnen?»

De *Stadblad van Leyden* volgt natuurlijk denzelfden weg in het n^o. van 17 Nov., ofschoon het betuigt «per sonen en partijen van elkander te zullen onderscheiden,» schrijvende:

«Dat daarin de partijen niet ten onrechte een streven «wordt opengeklapt, dat de partijen niet eener «verloren populariteit.»

Zoover is het in Nederland bekend, dat de partij gestadig jagt maken op populariteit het spreekt vanzelf in praktijk en tot eene onomstootelijke waarheid brengt: «gelijk de waard is vertrouwt hij zijne gasten.»

Wat is na de April-beweging meer aan de orde van den dag, dan het beginsel in praktijk te brengen: «het doel «heijgt de middelen?»

Voorwaar, een Ministerie, dat zijn oorsprong vond in een volkswaan van den dag, heeft, om zich te kunnen staande houden, behoefte aan leiders, die den volkswaan te bestendigen.

«Voorwaar, eene partij, die zich stoutmoedig verheft als het kern van de kern der natie, en het Ministerie aan zich heeft geschikt acht, kan geene sympathie gevoelen voor eene poging tot werkelijke verlichting van de lasten des volks, die slechts heil vindt in den behandeling der theorieën van den dag.»

Eene partij, die boven het volk verheven acht en alleen aandacht heeft op andere gevallen, dat eigenbelang zulks medebrengt, die zich hieven hechten aan een bestaand stelsel, dat de partijen niet zelden van de liefdadigheid afhankelijk is, want er is ook op godsdienstig, op protestantisch, op revolutionair gebied eene aristocratie, welke «in de verlichting komt als een «man met een gouden ring aan den vinger, in eene sierlijke kleeding, tot wien gezegd wordt: «ziet hier op «eene heerlijke plaats; terwijl tot den armen wordt gezegd: «staant gij daar; of: zit hier onder mijn voeten.»

En als nu het «nationaal protest» niets anders heeft uitgewerkt: dan bezoldiging van kerkvoogden, die men had willen weren; en verhoging van begrotingen door het bezoldigen van nieuwe ministers, en vermeerdering van inkomsten voor vroegere staatsmannen en leden der anti-revolutionaire partij, — dan moet noodzakelijk elk voorstel tot vermindering van de lasten der natie bejegend worden met het verzoek, dat de volksgunst wordt bejaagd. Zulk een verwijt verkrijgt zeker eene groote mate van waarschijnlijkheid; zoo een voorstel van dien aard gedaan wordt door leden van een vorig bewind.

De dwaasheid en ongegrondheid van dat verwijt loopt evenwel in het oog, zoo men het toepasselijk acht op den gewezen Minister THORBECKE.

Kan men in ernst beweren, dat door hem ooit eene daad is verricht, die in de verte ten doel kon hebben volksgunst te bejagen?

Is het niet menigmaal door zijne vrienden als eene feil aangemerkt, dat de zelfstandigheid van zijn karakter den volkswaan trotseerde en geen neiging in hem gevonden werd, om zijne overtuiging te plooijen naar den smaak eener altijd weifelende publieke opinie?

Hebben zijne vijanden zelfs niet moeten erkennen, dat de onverzettelijkheid in de toepassing zijner beginselen, geen pleit was voor de afkeuringswaardige, maar niettemin te eerbiedigen swaaringen, die heerschede zijn?

Had niet een gering deel van den transactiegeest, die vroegere Staatsmannen bezielden, hem in waarheid kunnen gemaakt hebben tot den man van het volk, van den eerbiedwaardigen middenstand, voor wien de eenvoud van zeden, en de werkzaamheid, die zijne levenswijze kenmerkten, zooveel aantrekkelijkheid hebben moest?

Maar wij willen het aannemen, dat de dankbaarheid van een welvaart en voorspoed genietend volk, het einddoel van zijn streven mogt heeten, zeg het ons, of dat doel niet eerlijk, betamelijk, regtschapen mag heeten?

Gewis, zoo slechts de middelen, om dat doel te bereiken, diezelfde kenmerken dragen!

Zoo evenwel onder beleefde en godsdienstige vormen aan volkswaan voedsel wordt gegeven, en vooruitzichten voorgespiegeld, op welke verwezenlijking men laat wachten, dan wordt het volk gemystificeerd. Aan zulke mystificatiën heeft de anti-revolutionaire partij zich steeds, nimmer de heer THORBECKE, schuldig gemaakt; en, zoo op staatkundig als op kerkelijk gebied, is door de partij eenmaal de beste van het volk vernietigd, en de partij is de partij van het volk vernietigd, en de partij is de partij van het volk vernietigd.

Wij willen het tegenwoordig aannemen, dat hare verklaring van de April-beweging eene ingevang was van de anti-revolutionaire partij, omdat zoo spoedig men haar missen kon, de verklaring is geworden een stuk van een afgesloten tijdperk, en de tegenovergestelde rigting onkenbaar blijft.

Opmerkelijk is daarom de tegenstand, die het in overweging nemen van het voorstel der negen leden ondervond, bijna uitsluitend van de zijde der anti-revolutionaire partij. — Die Bonding levent ons een onpartijdig oordeel, om het voorstel der negen leden tegen de van die zijde reeds ingebrachte bedenkingen te verdedigen.

Leiden, 21 November 1853.

Kennis van zaken in de tegenovergestelde rigting.

Toen de Aprilstormen zoo dreigend waren begonnen te loeijen, en er door hun geweld zoo menige bloesem was afgewaaid, die heerlijke vruchten voor de Natie beloofd had, toen de Kiezers bij voorkeur slechts zulke mannen naar de Kamer schenen af te waardigen, die, zonder eenige kennis van den gang onzer Staatshouding, hun mond vol hadden van de meest verheven beginselen over ultramontanschen overmoed, centralisatiegeest, despotisme der wet en dergelijken — toen is het door de vrijzinnigen voorspeld, hoe onbruikbaar de meesten dier heeren bevonden zouden worden, als vroeger of later onze afgeleide belangen door de vertegenwoordigers van de Natie over het hoofd gezien werden. Het voorstel der negen leden levert er sprake van. De heer Groen van Prinsterer, die altijd het oog op de geestelijke belangen der natie gevestigd heeft, die zelf zoo naif heeft verklaard, niet eens dilettaant te zijn in de wetenschap der staatshoudkunde, de minste geneesheer, die geen politieke kleermaker zijn wil, mag het ons herbeelden, dat hij jl. Zaterdag, niet wist wat hij zeggen zou? Eene Memorie van Toelichting vol cijfers, die later geconstateerd of weggeëdeheerd zullen moeten worden, en Mr. Groen, die verklaard heeft geen cijfers in zijn geheugen te kunnen presenteren! Moesijlijke postie, en te wijgen? — anderen, deskundigen te laten spreken? — Dat was de Natie inwoners van den begaafden man met gewoon, die schoot dus niets anders over dan de bedenkingen der voorstellers, verdacht te maken, en naar aanleiding van het voorstel, weder over die diebare beginselen, waar hij het in de hie is, naar harte last te redeneren. «Vriend van der Brugghen hielp een handje en maakte de Kamer, om haar beter in te lichten omtrent de strekking en gepastheid van het voorstel, bekend met... Financiële stukken? Neen, met eene passage uit een preek van zekeren Rotterdammer Dominé, die op den Hervormingsdag tot de gemeente over de politiek getimmerd had. Meesterlijk werden de beide vrienden door de heeren Thorbecke en van Bosse terecht gewezen. Te recht merkte de laatste op, dat het al of niet juist der

berekening van 10 centen per Nederl. pond, waartegen de heer Groen na met deskundigen (toen niet J. E. in de *Niederlander*?) gesproken te hebben, bezwaar had — en bij de behandeling van het voorstel aan de orde was, maar het hielp alles niets. De heer v. d. Brugghen bleef weerde nog, dat het voorstel eene politieke demonstratie was — dat de rigting der voorstellers niet meer nationaal was, en toen hij door de logica van Thorbecke tot zwijgen gebragt, niets meer in te brengen had, riep hij «vriend Groen te hulp; om den spreker uit Maastricht «te regt te wijzen.» Deze herhaalde toen oude grieven tegen de vorige Kamer, die hem altijd «buiten de orde» vond, maar in plaats van «te regt te wijzen» werd ook hij «te regt gewezen.»

Eh hebben de heeren nu leergeld gegeven, hebben zij ingezien, dat financiële zaken op eene «zandachtige» niet op «eigenaardige» wijze behandeld moeten worden; is de heer Groen, na de billijke teregtwijzing van zijn mede afgevaardigde uit Zwolle, informatie gaan nemen? He schijnt van neen. De *Niederlander* neemt een stuk over uit de *Zuyphensche Courant*, waarin door de kundige redactie (die zich in haren strijd met den heer van Zuylen zoo Nederlandenobtig heeft, haren kennen) nog eens herhaald wordt, dat het voorstel eene demonstratie is, en waarin «niet, maar de heer Thorbecke, die de voorstellers zelf met de aanneming niet vleijen.» Is dergelijke onhandigheid en laagheid eenig antwoord waard? Maar er is nog meer. Ofschoon van Bosse en in de Mem. van Toelichting en in de Kamer met zoovele woorden verklaard heeft, dat de voorstellers, zeer goed weten, dat hunne poging niet veel goeds kan uitwerken voor de behoeftige, maar alleen voor de arbeidende klassen leniging kan aanbrengen — neemt de *Niederlander* eene vroegere rede van v. Bosse over, waarin hij N. B. datzelfde beweert — maar die kennelijk wordt aangevoerd, om de natie diets te maken, dat hij nu in zijn voorstel, toch de behoeftige klassen op het oog heeft, en dus inconsequent is.

Nu vragen wij... «Wist men niet van den heer Groen zelve, dat hij in de staatshoudkunde niet eens dilettaant is, en dus van dergelijke zaken geen verstand heeft — zou men dit een en ander dan niet voor oneerlijk houden?» «Welke rigting tegenwoordig nationaal is, daarover later, als de volgende verkiezingen zijn afgehoopen. Dan zal het duidelijk, die rigting zoo veel aanhangers zal aantrekken, als van de partij van der Brugghen in de staatkundige wereld alleen bekend was door zijne adresset over het slechten der vesting van Nijmegen.

Advertentien.

Eene groote Fransche Maatschappij vraagt AGENTEN in de Hoofdplaatsen van Nederland, die in de Hollandse en Fransche taal kunnen corresponderen. Hierop reflecterende gelieve zich franco te adresseren à l'Office de Publicité, rue des Dominicains, n°. 25, Bruxelles. (198)

Prijscourant der Effecten.

AMSTERDAM, 23 November 1853.

Nederl. Schuld. 2 1/2	61 1/2	1851/1852	100
Dito Certificaat. 8	74 1/2	1851/1852	100
Dito Lening. 4	92 1/2	1851/1852	100
O. I. Lening. 4	92 1/2	1851/1852	100
Amort. Syndic. 3 1/2			
Hand.-Maats. 4 1/2			
Belgie.			
Certificaten. 2 1/2			
D ^o Rothschild. 2 1/2	50 1/2		
Frankrijk.			
Obligatiën. 8			
Spanje.			
Nieuwe. 1	21 1/2		
Dito Buitend. 8			
D ^o Binnenl. 8	40 1/2		
Bew. Sp. Com. 5 1/2			
Amort. Schuld. 4 1/2			
Portugal.			
Londen nieuw. 5	39 1/2		
Dito uitgest. 4			

Polen. Obligatiën. 4

Oostenrijk. Metalliek. 100

Dito bet. Amst. 5 91

Dito letter B. 5 91

Dito 1857. 2 1/2

Dito 1851/1852. 2 1/2

Palen Loten f 600. 150

Dito Oblig. 23 1/2

De markt heeft zich heden op haar verhoogd standpunt over Zaterdag in Binnend. Buitend. effecten, leuven, onderhandelen aangezien er in beider hoofstroom een scheidsman verhoord werd, werden geëffectueerd. de handel was algemeen aenschijnend.

Bij JOH. NOMAN EN ZON, te s Gravenhage.